

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
318183

Uw brief van
23 juni 2011

Uw referentie
11-LURA-B-071

Datum 10 augustus 2011
Betreft Vragen over het gevoerde beleid inzake arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa.

In uw brief van 23 juni 2011, kenmerk 11-LURA-B-071, stelt u mij een aantal vragen over het gevoerde onderwijsbeleid inzake kinderen van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa. Hieronder ga ik op de door u gestelde vragen in.

Vraag 1:

Welke ontwikkelingen heeft u waargenomen op het terrein van het onderwijs als gevolg van de komst van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa per 1 januari 2004.

Antwoord:

Geen knelpunten door leerlingen afkomstig uit Midden- en Oost-Europa (MOE-leerlingen) in het basis- en voortgezet onderwijs.

Eind 2007 zijn door enkele basisscholen en gemeenten signalen afgegeven dat de opvang van kinderen uit Midden- en Oost-Europa in het onderwijs (financiële) problemen met zich mee zouden brengen. Om de omvang van de problematiek in kaart te brengen is aan het Instituut voor Multiculturele vraagstukken Forum gevraagd een enquête te houden onder scholen. In juni 2008 heeft Forum het rapport *Nieuwkomers uit Midden- en Oost-Europa op Nederlandse basisscholen - een verkenning* gepubliceerd. Conclusie was dat er geen sprake was van een grote instroom van de kinderen uit Midden- en Oost-Europa, noch van een daarmee samenhangende opvangproblematiek. Deze uitkomst is d.d. 29 augustus 2008 (Kamerstuk 31200 VIII, nr. 206) aan de voorzitter van de Tweede Kamer gemeld. In deze brief is aangegeven dat er in het schooljaar 2008-2009 weer een enquête was gepland. De resultaten van deze vervolgenquête zijn opgenomen in het rapport *Nieuwkomers uit Midden- en Oost-Europa op Nederlandse basisscholen II - Een herhaalde verkenning (2009/2010), Forum november 2010*. De voornaamste conclusies uit het rapport zijn dat, in lijn met de eerste inventarisatie, het beeld lijkt te worden bevestigd dat het niet om een omvangrijke groep gaat en dat de aanwezigheid van MOE-leerlingen door de meeste scholen niet als een knelpunt wordt ervaren.

Ook vanuit het voortgezet onderwijs zijn geen signalen gekomen dat de aanwezigheid van MOE-leerlingen specifieke problemen in de klas opleveren. MOE-leerlingen worden bij de meeste scholen ondergebracht in internationale

schakelklassen. Door extra aandacht aan de Nederlandse taal worden zij klaargestoomd om in te stromen in het reguliere voortgezet onderwijs.

Datum

Onze referentie
318183

Informatiepunt

Als gevolg van de afgegeven signalen in 2007 is er in 2008 een apart informatiepunt ingericht bij het Landelijk Steunpunt Specifieke doelgroepen (LISD). Bij het informatiepunt konden scholen met MOE-leerlingen informatie inwinnen over hoe om te gaan met MOE-kinderen in het onderwijs. Door scholen is er weinig beroep gedaan op het informatiepunt en daarom is het informatiepunt eind 2009 opgeheven. Scholen konden hierna nog wel een beroep blijven doen op het LISD om informatie te ontvangen over de opvang van MOE-leerlingen in het onderwijs.

Het LISD is één van de organisaties die met ingang van 1 september 2011 geen subsidie meer zal ontvangen. Mijn voornemen hiertoe heb ik bekendgemaakt in mijn brief aan de Tweede Kamer *Herziening subsidiebeleid onderwijssubsidies* (Kamerstuk 32500, nr. 160). De informatiefunctie die het LISD naar scholen vervult zal echter in een andere hoedanigheid ter beschikking blijven (motie Biskop, Kamerstuk 32 500 VIII, nr. 189).

Extra bekostiging

Het bevoegd gezag van een school voor primair onderwijs waar de eerste opvang in het onderwijs wordt verzorgd voor tenminste vier vreemdelingen die korter dan een jaar in Nederland zijn, kan aanspraak maken op bijzondere bekostiging voor personeel en materiële instandhouding. Met name de scholen met veel asielzoekerleerlingen, maar ook de scholen met MOE-leerlingen, hebben destijds aangegeven dat deze bekostiging onvoldoende zou zijn voor de opvang van deze leerlingen. Als gevolg van het afgeven van deze signalen, is deze bijzondere bekostiging met ingang van 1 april 2009 verdubbeld.

Daarnaast kunnen gemeenten die een specifieke uitkering ontvangen op basis van artikel 168a van de Wet op het primair onderwijs, voor het bestrijden van onderwijsachterstanden, schakelklassen inrichten voor kinderen die een (grote) taalachterstand hebben. Dit kabinet stelt structureel € 50 miljoen extra beschikbaar voor schakelklassen en zomerscholen.

Ook het voortgezet onderwijs kan aanspraak maken op extra bekostiging voor de opvang van nieuwkomers. Scholen in het voortgezet onderwijs kunnen voor aanvullende bekostiging gebruik maken van de regeling Nieuwkomers en de regeling eerste opvang vreemdelingen, beiden onderdeel van het Leerplusarrangement VO.

Scholen geven bij de integrale leerlingentelling aan of ze nieuwkomers (niet-Nederlanders die korter dan één of tussen de één en twee jaar in Nederland zijn) of vreemdelingen als leerlingen hebben. Met de aanvullende bekostiging kunnen bijvoorbeeld internationale schakelklassen worden ingericht waarin kinderen, door veel aandacht te geven aan de Nederlandse taal, worden klaargestoomd om in te stromen in het reguliere voortgezet onderwijs.

Recente ontwikkelingen

Van de laatste ontwikkelingen op het terrein van het onderwijs als gevolg van de komst van arbeidsmigranten uit Midden en Oost-Europa, heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de voorzitter van de Tweede Kamer op de hoogte gebracht met zijn brief van 14 april 2011 (Kamerstuk 29407, nr. 118). Korthedshalve verwijs ik u naar deze brief.

Datum

Onze referentie
318183

Vraag 2.

Welke van deze ontwikkelingen zijn hierbij als probleem gemarkeerd? Kan dit met onderzoeksgegevens worden onderbouwd?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 3.

Welk beleid(sinstrumenten) is hierbij ingezet om deze problemen aan te pakken?

Antwoord:

De inrichting van een informatiepunt voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs(het informatiepunt is eind 2009 opgeheven omdat er door scholen praktisch geen beroep meer op werd gedaan), de verhoging van de bijzondere bekostiging in het basisonderwijs voor de eerste opvang van alle leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn en herhaalde communicatie richting scholen om hen op dit instrument te wijzen (zie verder hierover het antwoord op vraag 1.).

Vraag 4.

Zijn hierbij concrete doelstellingen geformuleerd?

Antwoord:

Het inzetten van de in antwoord 3 genoemde beleidsinstrumenten had in algemene zin tot doel scholen te ondersteunen bij de opvang van MOE-leerlingen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

Vraag 5.

Hoe succesvol is dit beleid geweest? Kunt u dit succes met analyses en onderzoeksgegevens onderbouwen.

Antwoord:

In welke mate dit beleid succesvol is geweest is niet na te gaan. Uit beide enquêtes van Forum (zie verder hierover het antwoord op vraag 1) blijkt dat de aanwezigheid van MOE-leerlingen in het onderwijs door nagenoeg alle basisscholen niet als knelpunt wordt ervaren. Ook vanuit het voortgezet onderwijs zijn geen signalen gekomen dat de aanwezigheid van MOE-leerlingen specifieke problemen in de klas opleveren.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart